

De geschaakte bruid, of verliefde reizigers : blyspel

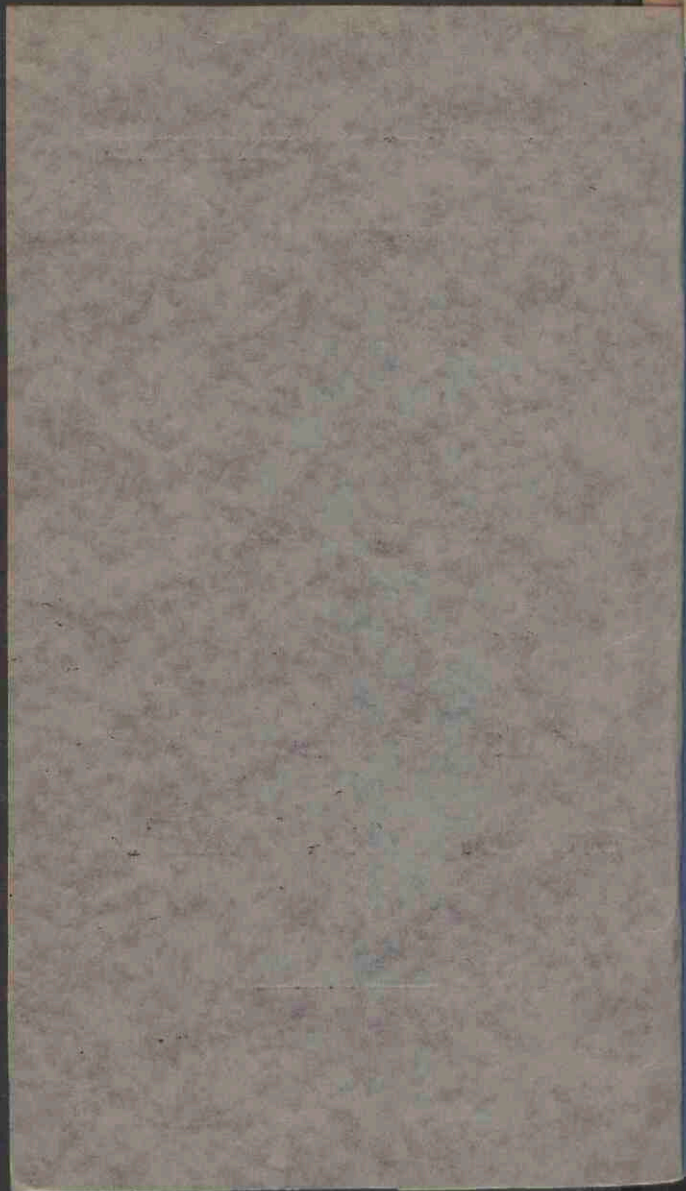
<https://hdl.handle.net/1874/372245>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 896

De geschaakte kruis.
door
J. van Rensdorp.

Dit blyffel door J van Bendorp
of Ryndorp bewaert is naar het
fronze van Jean de la Chapelle
(die woonde) en is naar 1 eert
op de Schamberg verstaen
23 Oct. 1690.

De eerste druk is van 1690 Amsd.
En opvolgering van van 1715
(Amsd. 3°) volgt. Heet dese van
1717 Teil de Tweede.

DE
GESCHAAKTE BRUID,
ÓF
VERLIEFDE REIZIGERS.
B L Y S P É L.

Deeze Twéde Druk op nieuws naauwkeurig
verschikt én veel verbeterd.

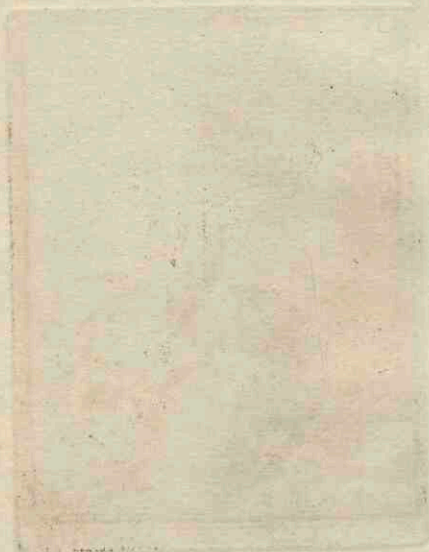
NIL VOLJENTIBUS ARDUUM

Te AMSTERDAM,

Gedrukt voor het KUNSTGENOOTSCHAP, en te
bekomen by de Erven van J. LESCAILJE, enz.

Met Privilegie. 1717.

THE
GESCHIKTE VAN
VAN NEDERLANDSCH
W. J. VAN
D. W. VAN

DE W. VAN
D. W. VAN
D. W. VAN

V O O R R É D E.

Enige jaaren zyn 'er verloopen sederd J: VAN RENDORP, dit Blyspél ontworpen hebbende, daar van kennis gaf aan éenen der Léden van het Kunstgenootschap NIL VOLENTIBUS ARDUUM; met verzoek het werk te overzien en te beschaa-ven, om het opgemaakt te doen verschy-nen op onzen Schouwburg. Dit vrien-delyk verzoek wierdt hem ingewilligd, en het Spél voor de eerste reize vertoond op Maandag den drie-en-twintigsten van October desjaars 1690, tót groot genoe-gen van alle aanschouweren.

Gelyk het met vermaak gezien wierdt: zo vond het ook zyne Leezers, waar door het zeer spoedig uitverkóft zynde, wy goed gevonden hebben eenen twéden druk aan te leggen, na voorgegaane over-ziening, en verbétering der mislagen, die in den eersten druk gebleeven waaren. Ook is, door vergunninge van het bovenge-noemde Kunstgenootschap, het zelve gesterkt met hunne Privilegie, als recht

V O O R R E D E.

daar toe hebbende, tót voorkominge der valsche naadrukken, die door baatzoevende menschen mogten in 't werk gesteld worden. By deezentwéden druk is ook gevoegd eene sierelyke tytelprént, die den Liefhebbers niet mishaaغن zal.

De stóf van dit Blyspél is genomen uit een Franfch Toneelstukje van een bedryf, genaamd *les Caroffes d'Orleans*, in onrym gesteld door den Geleerden Heer *Jean de la Chappelle*, boezemvriend van den beruchten *Moliere*.

Men vindt onder de werken des zelve Franfchen dichters ook het Treurfpél van *Zäide*, door het Kunstgenootfchap verstaald en berymd. Indien het de gelegenheid des tyds en onze lust gehéngt, zullen wy dat stuk, névens dat van *Sertorius*, *Pfyché*, *Sophonisha*, de *Prachtige Minnaars*, de *Leogenaar*, twéde Deel, de *Tong*, *Zinnespel*, énz. die het licht noch niet hebben gezien, den minnaaren der Toneelpoëzy niet onthouden.

OP DIT
B L Y S P É L.

En gekskóp om zyn goed te trouwen,
Behaagde Leonora niet.

Met recht: zy schuwde veel verdriet,
En 't eeuwig knaagend naaberouwen.

'k Misprys alle ouders die om 't geld
Hun kind'ren aan een' dwaas verkoopen,
Wat is van zulk een echt te hoopen?

De wroeging blyft, en 't goud versmelt.

Dóch hierom wil ik ook niet pryzen

Gezwind te schenken 't hart en woord,

Aan dien het oog terstond bekoort:

Men zag hier uit veel onheil ryzen,

En schennis kleeven aan 't geslacht.

Doch 't Bruidtje moest geen tydt verliezen:

Maar schielyk d'éen of d'and'ren kiezen;

Des bleek, o liefde, uw groote magt.

Een Huuwlyk kan dus ook gelukken:

Maar, wee die trouw, zo 't anders gaat!

Verkies, o jeugt, met wyzen raadt;

Laat blinde drift u niet verrukken.

Dóch 't preeken helpt niet in de min:

Elk kiest een liefje naar zyn' zin.

VERTOONERS.

LEANDER, Haagſch Edelman, na Parys reizende.

KRISPYN, Knécht van Leander.

LOWIES, Hérbérgier.

JAN, Knécht van Govert.

JURRIE, Voerman van Adelgonde én Sofia.

ADELGONDE, } Nichten, woonende te Bérgen, in
SOFIA, } Henegouwen, reizende na Bruffel.

ANNETJE, Waerdin, Vrouw van Lowies.

GOVERT, Vader van Leonoor, woonende te
Antwérpen.

LEONOR, Dóchter van Govert, verloofd aan
Anſélmus den Zoon.

JOHEM, Voerman van Govert.

ANSELMUS, de Vader, woonende te Bergen, in
Henegouwen.

ANSELMUS, de Zoon, verloofd aan Leonoor.

TRYNTJE, Meid van Lowies.

Het Tooneel verbeeldt in het Eerſte Bedryf het Huis met de Stalling, enz. én de Buurt van Lowies. En in de twé andere Bedryven eene ruime Zaal in de zelve Hérbérg, buiten Bruffel, in de Provincie van Henegouwen.

De Geſchiedenis van het Blyſpél begint régen den avond, én eindigt in den mórgenſtond.

DE
 GESCHAAKTE BRUID,
 ÓF DE
 VERLIEFDE REIZEGERS,
 B L Y S P É L.

E E R S T E B E D R Y F.
 E E R S T E T O O N E E L.
 LEANDER, KRISPYN.

Krispyn.

LEANDER.

KRISPYN.

Myn heer, wat is uw wil?

LEANDER.

Bezórg myn paerd,

En't uwe; én roep de knécht.

KRISPYN.

Zeer wel; maar hier's de waerd,

T W É D E T O O N E E L.
 KRISPYN, LOWIES, LEANDER,

KRISPYN.

Didon, hospes, didon, onz' sieval, hooi, mangere,
 Antandé foe, monfir?

LOWIES.

Owie, owie.

A

KRIS

2 DE GESCHAAKTE BRUID,

KRISPYN.

Bon chere
Fortie sieval, én ons; mooi, klaar Champagnes wyu.

LEANDER.

Hoor, zeg hem eens, dat ik tót morgen hier zal zyn,
En dat ik t'avond vroeg wat eeten wouw.

KRISPYN.

Koerage!
Hoe zeg ik dit nou heft? die fransche sóp, pottage,
Die soupé de franfé, én een poelétje, hoor,
Antandé foe?

LOWIES.

Ma foi, non monsieur.

KRISPYN.

Wel, loop voor
Den Drommel! wat, myn heer! wat doen wy by deez'
luiden?

LEANDER.

Krispyn, je zult het hem door tékens best beduiden.

KRISPYN.

Spreek, rótzak, monsieur veut mansjeer, wat eet, wat eet.

LOWIES.

Manger? bon, bon, messieurs.

KRISPYN.

Zo! nou 'k het kunsje weet
Om met een franschman in zyn' taal te rezonneeren,
Zo wed ik dat ik kryg, al wat ik zal begeeren.
Vóstré valét moet onz' sievalen wryven, die
Frotteer, Antandez foe?

LOWIES.

Owie monsieur, owie.

DÉRDE TOONEEL.

KRISPYN, LEANDER.

Wat dunkt u heer? kan ik my tot het fransch gewennen?

Kom ik weêr in den Haag, ô! 'k zal geen duitfch méer kennen!

Maar zég heer, zyn wy nu niet dichte by Parys?

LEANDER.

O domme rékel! wanneer wordje in 't énd eens wys?
Deez' plaats is naauwelyks vyf uuren ver gelégen
Van Bruffel, wy zyn noch in Braband.

KRISPYN.

By myn dégen

Zou ik wel zweeren, dat ik meende van den Haag
Wel honderd myl te zyn.

LEANDER.

De hélfst niet.

KRISPYN.

Wat de plaag!

Maar met verlóf, wie heeft u tot deez' reis bewoogen?

LEANDER.

Geen mensch ter waereld, als alleenlyk twé fchoone
oogen;

Van een die ik bemin. Ach zy heeft iets bestaan
Waarom ik haar tot 't eind' des waerelds na zal gaan;
Die trótfé, die myn hart in liefde wift te ontvonken
Door haar aanminnigheid, én lodderlyke lonken.
O wispeltuurgheid, van 't vrouwelyk geflacht!

KRISPYN.

Hoe, heer, is 't Izabel, die u in 't hoofd gebragt
Heeft, deeze fransche reis?

LEANDER.

Ach! door haar smaad'lyk vlugten!

KRISPYN.

Wat doetze in Vrankryk?

LEANDER.

Ach, ach! laat my droevig zuchten!

Ze is de eenigste oorzaak, dat ik tracht na myne dood.

KRISPYN.

Wel vlugt zy voor u, vlugt voor haar ook; dit's geen
noodOm van te sterven; in den Haag zyn schooner vrouwen;
Laat haar maar zwinken.

LEANDER.

Neen, nu ik haar niet mag trouwen,

Wil ik haar misdryf, én haar ontrouw eens doen zien.

KRISPYN.

't Is een zottin, zo een mooi jongetje te ontvliên.

LEANDER.

Schoon ik 't tót noch verzweeg, wil ik nu wel ontdecken
De réden waarom dat wy na Parys vertrekken.

't Is nu omtrent een jaar, óf weinig min, verleên

Dat Ifabel van my op 't teêrst' wierdt aangebeên:

Ze is adelyk, ik niet Krispyn; doch 't zwierig leeven

Van myne jonkheid, heeft haar zinlykheid gedreeven

Om my te lieven. Hoor: wy vonden ons eens t'saam

Alleen, 'k bespeurde dat ik niet onaangenaam

In haar verstand was, én heb met eerbiedigheden

Om haare liefde op 't allerminnelykst' gebéden;

Dóch naa dit voorval, duurde 't wel een dag óf tien

Dat ik niet eens na haar, óf na haar huis dorst zien;

Vermits ik duchtte, dat haar Adelyke vrinden

Het kwalyk namen, zo zy my daar mogten vinden:

Hier op schreef zy m' een' brief, die ik niet had verwacht,

Dat zy my in haar' tuin wou spreken, in de nacht,

En dat zy zellef my de tuindeur op zou maaken:

Je kunt ligt dénken hoe 'k verlangde om daar te raaken.

K R I S P Y N.

Wel, zou ik niet? Ik wéd dat jy jou beelden in
Dat jy de Jufvrouw... Watbeliefje?...

L E A N D E R.

Neen, myn min
Droeg ik haar zuiver; maar naa dat zy my geleidde
In de aangenaamen hóf, én dat geen ménfch ons beide
Daar zien, nóch hooren kon, verftond ik uit haar mond,
Dat zy wat twyffel in myn' trouwe liefde vond;
Om dat ik fints die tyd, niet by haar was verſcheenen;
Maar door myn ſtreelkunst was die koelheid haaft ver-
dweenen,

De liefde voerde 't zeil van myn geluk in top.

Ach, haar omhélzing was zo zoet!

K R I S P Y N.

Houw op, houw op,
Myn heer, houw op; je brengt me ook haaft aan 't water-
tanden.

Och, 'k voel myn ingewand, myn borst in liefde branden!

L E A N D E R.

Wel hoe! wat létje? word jy ook hier door verlókt?

K R I S P Y N.

Voorwaar, men reuzel ſmelt; myn long ſpringt op, én
ſchókt!

Maar hoe ging 't verder?

L E A N D E R.

In dit minn'lyk t'faamen ſpreeken,
Verftoutte ik my om haar trouw blyken af te ſneeken;
Dit heeft zy met haar hand, én eed bevéſtigt.

K R I S P Y N.

Ja!
Is 't anders niet? Dus leeft een ſléchthoofd op genâ.
Een vrouwen ééd is niks; ja ligter dan de winden.

6 DE GESCHAAKTE BRUID,

LEANDER.

De waarheid kom ik tót myn smart, helaas! bevinden.
Want weinig tyds naa haar belóften, viel haar zin,
Op een fransch Edelman, die haar ontfak tót min.
Zo haast ik dit vernam, zócht ik straks te beletten
Dat zy haar' zinnen niet mogt verder op hem zetten,
En door haar eeden was ik niet voor hem beducht;
Maar nu niet lang verleên, neemt zy met hem de vlugt,
En ik heb tyding, dat zy al veel dagen, binnen
Parys geweest zyn; dit doet my deez' reiz' beginnen,
Om te verhind'ren, al hoewel 't myn vader rout,
Dat Izabelle niet met deeze franschman trout.

KRISPYN.

Zo tracht gy enk'lyk dan by dit juweel te komen?
Dóch zo deez' franschman haar, je weet wel, had benomen,
Woudt gy haar evenwel verplichten tot uw trouw?

LEANDER.

O ja; al zoud ik ook die trouwelooze vrouw,
En haaren schaaker bei vermoorden.

KRISPYN.

Om te hangen!

En kreegenze Krispyn, jou warme knécht gevangen,
Hoe droevig zou ik daar om moeten lyden? zéft!
Wanneer men my zo wat kwam gispen? fiist én fléft.
Me dunkt dat ik daar reeds de beul al heb vernomen!
Neen 't lykt een vreemde knécht, die hier ligt t'huis zal
komen;

En na my dunkt, zo komt 'er meer vólk achter aan.

LEANDER.

Verneem eens wie ze zyn, én waar ze heenen gaan:
Ik zal terwyl in huis al 't noodige beschikken.

VIERDE TOONEEL.

JAN, KRISPYN.

JAN.

Bloed, is dat loopen! óch! men voeten zyn aan stikken.

KRIS-

BLYSPÉL.

7

KRISPYN.

't Schynd dat je moe bent, vrind?

J A N.

Ja, dat is 't dat men deert.

Is dit de herbérg daar de messasieer logeert?

KRISPYN.

Ja, 't is hier wel, je zult hier dorst noch honger lyen.

J A N.

Dat hoop ik.

KRISPYN.

Benje alleen?

J A N.

Men heer komt ginder ryen.

Met meer gezelschap in de wagen.

KRISPYN.

Zég eens vrind,

Zyn daar ook juffers in?

J A N.

Niet als men heer zyn kind;

Ze zal de bruid zyn, voor het eerste van haar leeven,

En van de nacht, wordt 's aan de bruijom ligt gegeven.

KRISPYN.

Zég woont de bruijom hier?

J A N.

Wat Duivel vraagje my?

Hy komt van Bergen, en van Braine, guntshier by

In Hénegouwen, daar het hy veel landen leggen;

Maar woon jy hier? ik wouw de hós pes wel doen zeggen

Dat hy het eten met de bedden, vaerdig maakt.

KRISPYN.

Gaa maar in huis.

VYFDE TOONEEL.

KRISPYN *alleen.*

De Droes we zyn hier wel geraakt

A 4

Men

8 DE GESCHAAKTE BRUID,

Men zal hier vrolyk zyn , men zal 'er bruilóft houwen!
Zo maar men heer zo lang wil blyven tót ze trouwen ;
Maar holla ! bloed ! hier komt een kar met liefkens aan.

Z É S D E T O O N E E L.

JURRI, ADELGONDE, KRISPYN,
SOFIA.

Men hoort het geraas van een rydende wagen.

Wil dy hier slaapen? ou! of wilde verder gaan
Van avond?

JURRI, *van binnen.*

ADELGONDE.

Is hier goed logies?

JURRI.

Ja, uitten vieren ;

Goe spys én slaapen , én ook allerleije bieren ;
En varkens Leuvens , dat de maag verwarmt, en 't bloed.

KRISPYN.

„Die voerman praat al meê van slurven.

SOFIA.

Neem ons goed.

JURRI.

Ik zal ik , ouw valies in ilder kamer draagen.

SOFIA.

Hoor voerman , wil met een , eens aan de hospes vraa-
gen

Of hy een kamer , in 't bezonder , voor ons tweên ,
Kau geeven ; haastje wat.

ADELGONDE.

En vraag hem ook met één ,

Of wy hier promptement wat ecten krygen kunnen.

JURRI.

Ba ja.

ZE-

ZÉVENDE TOONEEL.

KRISPYN, ADELGONDE, SOFIA.

Mejuffers, 'k bid u, wilt my zo veel éér vergunnen
Dat ik mag weeten, óf uw reis na Vrankryk strékt?

ADELGONDE.

Ik dénk wel neen, waarom?

SOFIA.

't Lykt dat hy met ons gékt.

Wel wat leid deeze vént, aan onze reis geleegen?

ADELGONDE.

Wy hebben ligt'lyk hier goê kompagnie gekreegen
Na Brussel. Ma Couzine, ai staak eens uw verdriet.

SOFIA.

Och Nicht! wat kompagnie? 'k vind myn gezélschap
niet.

Och, óch, al myn vermaak, dat ik zo moest verliezen!
Als ik 'er nóch aan dénk, voel ik myn bloed bevroezen.
Die zoete vriendschap!...

KRISPYN.

Nou, nou jufvrouw, laatje raân.

Myn meester is galant, ligt dat wy met u gaan.
Ai werwaarts leid uw reis?

ADELGONDE.

Wy gaan te Brussel woonen,
Alleen om de Op'ra daar met kunst te zien vertoonen.

KRISPYN.

Hebt gy ze 'er nooit gezien?

ADELGONDE.

Ik dikwils; maar myn' nicht,
Die vol van droefheid is, heb ik hier toe verpligt,
Om zo het moog'lyk was, haar hartseer te verwinnen,
En door dit zoet vermaak te dryven uit haar zinnen.

10 DE GESCHAAKTE BRUID,

KRISPYN, *tégens Sofia.*

Is ligt uw vryer....

SOFIA.

Och, myn droefheid is te groot!

KRISPYN.

Of wel uw man....

SOFIA.

ô Neen, myn lieve bokje is dood!

Myn zoete beest dat heeft, óch, óch, de geest gegeeven!
Ik heb nooit mooijer bok, gezien van al myn leeven;
Zyn hoorens waaren glad, hy was niet dik; maar sluik,
Een zwarte vlak liep van zyn borst af langs zyn buik;
Och, óch, zyn dood zal my staag in gedachten blyven!

ADELGONDE.

Couzine, de Op'ra zal uw hartzeer wel verdryven.

KRISPYN.

De Brusselsche Op'ra? foei! dat is een fléchte zaak.

Ik was'er gift'ren nóch, maar noemtmen dat vermaak,
Met al die bruijery van lollen én van zingen?

Dan zong'er een: Kadmus, Hermioen... lompe dingen!
't Is Doolhófspul, met al haar' beesten, styf én loom,
Van draaken, reuzen; foei! dan brógt me'er eens een boom,
Dan namen ze'em weer wég; 't zyn kind're viezevaazen;
Myn ooren tuiten nóch van 't handgeklap, van 't raazen
Van zeer veel lieden, die nóch taal, nóch zang verstaan,
En meer uit grootsheid, als vermaak in de Op'ra gaan:
Het is de mode askaks in Vrankryk én Itaalje;
't Tooneelspél in 't neêrduits, ô! dat's maar voor 't ka-
naalje.

Zo spreekken veel messieurs én juffers in ons land;
Maar hier in Braband, hoop ik, heeft men meer verstand.
Myn heer is een poët, de Duivel! hy maakt vaerzen
Als een Parentius in hoog gekurkte laerzen.

SOFIA.

Wel nicht, indien 't zo is, gelyk die vrind ons zaid,

Is de Op'ra prullery te Brussel.

ADELGONDE.

Malligheid ;

Ze is tout a fait charmant ! gy zult het zo bevinden.
Zulk aardig dansen , én die melody ! 'k beminden
Nooit ding ter waereld zo , als deeze zoete vreugd ;
En 't is geen wonder : want onz' Santen hunne deugd
Word zelf door vaerzen op muzyk zeer hoog gepreezen.
Nicht , tien jaar wouw ik in het vagevuur wel weezen ,
Indien ik d'Op'ra maar mogt alle dagen zien .

KRISPYN.

Ga met ons na Parys , daar

A C H T S T E T O O N E E L.

ANNETJE, SOFIA, JURRI, ADELGONDE,

KRISPYN.

ANNETJE.

'k **K**om myn' dienst aanbiên ;
Weest welkom juffers.

SOFIA, *tégens de Voerman.*

Zég, waar is ons goed gebleeven ?

ANNETJE.

Ik heb het , treê maar in.

N É G E N D E T O O N E E L.

JURRI, ANNETJE, KRISPYN.

JURRI.

Ik ga wat voeijer geeven
Aan myne piaerden ; tapme ien potte Leuvens bier.

ANNETJE.

Wel Jurri , ik zel 't doen.

JURRI.

Maar zét ze wat aan 't vier.

T I E N -

DE GESCHAAKTE BRUID,
TIENDE TOONEEL.

KRISPYN, ANNETJE.

Die voerman zo het lykt, houdt ook veel van te smee-
ren.

ANNETJE.

De Vlaamsche voerlui, ô! die leeven hier als heeren,
Al zou 'et kleed van 't lyf, vaak na de lomberd gaan.

KRISPYN.

Maar naar my dunkt, waerdin, ben jy hier niet van daan?

ANNETJE.

Wel neen, myn vrind, heel niet.

KRISPYN.

Waar ben jy dan gebooren?

ANNETJE.

Te Delft.

KRISPYN.

Me dócht ik zach 't ook aan jouw kallefs ooren.
Maar hoe ben jy hier aan die rôtzak tóch geraakt?

ANNETJE.

Wel hy was jongman... maar wie óf ons hier genaakt?
't Schynt dat 't geluk, van daag veur ons heeft veur ge-
nomen,

Myn huis te zeegenen.

ÉLFDE TOONEEL.

ANNETJE, GOVERT, LEONOR,

KRISPYN.

ANNETJE.

Myn heer zyt wel gekomen.
Gy ook mejufvrouw; maar, hoe! kom je zo te voet?

GOVERT.

Wel neen waerdin; maar zie dien plompen dronken bloed,
Dien

Dien schelmsen voerman, die door zyn onächtzaam ryen
Den wagen om smeet. . . .

ANNETJE.

Ligt heeft hy 't niet kunnen myen.

GOVERT.

Ja door zyn domheid, het was zyne schuld wel récht;
Maar hebt gy hier nóch niet vernomen mynen knécht?

ANNETJE.

Niet dat ik weet men heer.

KRISPYN.

Waerdin het is ligt deezen,

Met roode kleeren.

ANNETJE.

Dat zou ligt wel kunnen weezen.

Hoe is jouw knecht zyn naam, myn heer?

GOVERT.

Roep jy sléchts, Jan.

ANNETJE.

Jan, Jan, je volk is hier.

T W A A L F D E T O O N E E L.

GOVERT, JAN, LEONOR, ANNETJE,

KRISPYN.

GOVERT.

J e bent een schooner man.

Ik loof je zoudt niet uit het huis een uitkyk geeven,
Alwaar het dat wy niet en kwamen van ons leeven.
Loop na den wagen zien.

JAN.

Waar is ze?

GOVERT.

Loomen gút,

Gints leidze by de boom, ga, haal het goed daar uit;
En zo't te zwaar is, laat de voerman jou wat helpen.

DER-

DERTIENDE TOONEEL.

GOVERT, LEONOR, KRISPYN.

Myn kind, uw bruijom, zal uw druk, én droefheid stelpen,
Hy moet voorzecker hier van deezen avond zyn.

LEONOR.

„Dat hy nooit kwam, het waar voor my veel minder pyn.
Och! zal ik dan helaas, een onbekenden trouwen!

GOVERT.

Maar hoor ik zeg u. . . .

VEERTIENDE TOONEEL.

KRISPYN, *én* LEANDER, *aan de eene*, LEONOR,
én GOVERT, *aan de andre zyde*.

KRISPYN.

„Stil!

LEANDER.

„Nooit kwam ik aan te schouwen
„Een schoonder aangezigt, als van deez' jonge maagd!

KRISPYN.

„Myn heer, zy is de Bruid.

LEANDER.

„Krispyn, myn hart dat jaagt
„Om haar bekoorlykheid, met liefde te verwinnen.

GOVERT.

Hoor Leonor, dit is vergeefs; buig uwe zinnen
Tot's bruijoms min; vermits, ik myn gegeven woord,
Niet weêr hêr roepen zal.

LEONOR.

Ik bid dat gy my hoort.

Elk zeit hy is zo droog, én zo vol van gebrêken. . . .

Go-

GOVERT.

In drooge vryers, vaak de grootste geesten sleecken;
 Dies stel uw hart gerust, tót dat je 'em hebt gezien,
 Dan wil ik zweeren, dat gy niet voor hem zult vlén.
 Hoor Leonoor, wanneer zyn vader komt te sterven,
 Dan moet hy, zo als gy, al 's vaders rykdom érvén.
 Dat woord van rykdom, heeft by my een groote klem!
 En om deez' réden, gaf ik hem alleen myn' stem;
 Maar, waar blyft dóch dien guit?

LEONOOR.

Het goed valt zwaar te draagen.

LEANDER.

„Krispyn, dit Braband kan my ongemeen behaagen;
 „En dat my het geluk aan zo een bruidtje bragt,
 „'k Zweer dat ik nimmermeer niet om myn reis...

KRISPYN.

„Spreek zacht!

GOVERT.

Myn heer met uw verlóf, waar meent gy heñ te trekken?

LEANDER.

Myn heer, 'k gaa na Parys.

GOVERT.

Zogy 't ons wout ontdekken,

Gy zyt uit Holland?

LEANDER.

Heer, ik réken 't my voor éér',

Een Haagenaar te zyn.

GOVERT.

Een Haagenaar! myn heer?

LEANDER.

Wel ja.

GOVERT.

Leeft die Barbier daar nóch?

LEANDER.

Ei, niet te spotten
Myn

Myn heer, de Haagenaars passeeren voor geen zotten,
Zy hebben moed.

GOVERT.

Dat's wel bekend; maar zyt gy wyz',
En uit den Haag, zo ga voor eerst niet na Parys:
't Is goed dat jonge lui wat reizen, wat bezoeken;
Maar nu na Vrankryk? gy zult dat besluit vervloeken.
Uw naastie wordt daar vall gehouden, én gy zégt
Uw' reis heeft heel geen haalt, verstonde ik u te récht.

LEANDER.

't Is waar.

GOVERT.

Wel zo gy wilt, én zo't uw tyd kan lyen,
Blyf hier een dag by ons.

LEANDER.

Myn heer, 'k zal my verblyen,
Indien myn blyven u ten dienst strékt, én behaagt.

GOVERT.

Ten hoogsten.

LEANDER.

'k Bid verschoon, zo u uw dienaar vraagt,
Waar dat gy zyt van daan?

GOVERT.

Myn heer, ik heb voor deezen
Te Middelburg gewoond; maar wyl men daar met vrec-
zen

Ter Mis moest gaan, heb ik nu sints een tyd gewoond
Te Antwerpen.

LEANDER.

'k Bid dat gy myn' vryigheid verschoont,
Is dit uw dóchter, heer?

GOVERT.

'k Heb anders nooit geweeten:
Haar' moeder was myn' vrouw, zy moet my vader hee-
ten.

LEAN-

LEANDER.

Myn heer, zy schynt bedroefd.

GOVERT.

Dat's maar een malle gril,
 Die zy betoont, om dat ik haar uittrouwen wil
 Met een ryk Jongman, die van avond hier moet weezen
 Met zyn heer vader, zo ik daat'lyk heb geleezen
 In deezen brief, dat ik hem hier verwachten zal;
 Daarom verzoek ik, dat myn heer, by dit geval
 Ons de eer gelieft te doen, te blyven, om onz' vreugden
 Meê by te woonen.

LEANDER.

Heer, gy toont dat de éd'le deugden
 Van een récht Neêrlands hart, in uwen boezem zyn.

GOVERT.

Haar bruijgomsMaagen zyn ook Zeeuwen: maar heel fyn
 Katholis. Zyt gy 't meê?

LEANDER.

Gy moogt my daar voor houwen;
 Maar zal hy met uw kind, hier, of te Antwerpen trouwen?

GOVERT.

Neen, neen, dat moest niet zyn, ze trouwen daar hy
 woont,
 Dat is te Braine; hier? dat was hem wis gehoond.
 Zyn vader kan zo wel, als ik, de bruilóft geeven.
 O, daar in Hénegouw', daar is het goed koop leeven!

LEANDER.

Hebt gy geen Maagschap, dat haar met u derwaarts leid?
 Zy is zo eenig.

GOVERT.

Ei, dat is maar malligheid.
 Zy zal alleenig met hem wel te bedde leggen.

KRISPYN.

„ Die flodder!

B

LEAN-

18 DE GESCHAAKTE BRUID,

LEANDER.

Maar myn Heer . . .

GOVERT.

Maar heer, ik zal u zeggen,
'k Ga immers zélf met haar.

VYFTIENDE TOONEEL.

JAN, GOVERT, LEANDER, LEONOR,
KRISPYN, JÓCHEM.

JAN, *met een koffertje, enz.*

Hier is het goed, men heer.

GOVERT.

Loop, breng het binnen, leg het in onz' kamer neêr,
En sluit de deur wel toe.

JAN.

Ik zal 'er wel op letten.

ZÉSTIENDE TOONEEL.

GOVERT, LEANDER, LEONOR,
KRISPYN.

GOVERT.

Heer, met verlóf, ik gaa my wat te rusten zetten.

Naa een weinig voortgaan, ziet hy om, én roept:

Lenoor . . . Heer, gaat gy meê?

LEANDER.

Ik vólgu, treê maar in.

ZÉVENTIENDE TOONEEL.

LEANDER, KRISPYN.

LEANDER.

Krispyn, wat gaat my aan! hoe klópt myn hart van min,
Door

Door 't zien van deeze bruid ! Sints zy my is verscheenen,
Is al de minnenyd van Izabel verdweenen,
Ik voel dat deez' myn' ziel met nieuwe vlam omringt.

K R I S P Y N.

Ik loof waarachtig, dat ze ook aan dat euvel hinkt :
Want wyl de vader met u sprak, heer, zyn haare oogen
Niet éénmaal van u afgeweest.

L E A N D E R.

Is het geen loogen ?

K R I S P Y N.

Neen ; én doordien dat hy haar dwingt tót deeze trouw,
Wénfcht zy ligt zélve wel te zyn uw échte vrouw.

L E A N D E R.

Krispyn mogt dat geschiên ! maar zy is reeds verbonden :
De brui gom komt flus hier.

K R I S P Y N.

Men heer, door list én vonden

Moet gy haar, eer hy komt, verklaaren uwe min.

L E A N D E R.

Door welk een middel ?

K R I S P Y N.

Hoor, daar schiet my iets in 't zin :

Ik twyffel niet óf gy zult flusjes saamen smullen,
Neem die gélegenheid om haar de kap te vullen
Door eene brief.

L E A N D E R.

Ei, weg, dat zou de vader zien.

K R I S P Y N.

Ik zeg u évenwel, men Heer, 't kan zo geschiên :
Hier zyn twé Juffers, zo die meê aan taaffel eeten,
Zal jy wel middel, om jouw naad te naaijen, weeten :
De ééne is verzót op zang, schryf met 'er haast een brief,
Als óf 't een liedtje was, het bruidje heeft jou lief,

20 DE GESCHAAKTE BRUID,
En zal het schrift door één der Juffers ligt bekomen.

LEANDER.

Dat is 't niet al; 'k heb noch wat anders voorgenomen.
Loop na de stal, én geef de paerden dubbel voer;
Zie of'er niets aan tuig, of yzers schort.

KRISPYN.

O broër,

'k Zie waar dit heên wil!

LEANDER.

Om myne aanslag te bedekken,
Zég dat ik morgen moet, voor dag, voor dauw vertrekken;
De paerden zyn noch niet ontzaald, men laatzte zo,
Terwyl gy eeten gaat, tót aan den buik in 't stro:
Houw schildwacht, tót ik u de leus zal komen geeven.

KRISPYN.

Laat alles op my staan. Vivat, die weet te leven!

Einde van het Eerste Bedryf.

T W É:

T W É D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

GOVERT, LEONOR.

GOVERT.
Lenor, 't wordt donker, én uw bruigom komt noch niet:

't Is vrend, 'k weet niet wat dit beduidt, én échter ziet Zyn vaders brief vermeldt, dat hy hier vroeg zou weezen. Hoe staat gy zo bedrukt? ófzyt gy ligt in vreezen Dat hy niet komen zal?

LEONOR.

„ Dan waar myn ziel verblyd.

GOVERT.

Wat zegt gy?

LEONOR.

Niet met al.

T W É D E T O O N E E L.

ANNETJE, GOVERT, ADELGONDE,
SOFIA, LEONOR.

ANNETJE.

Mejuffers slyt den tyd,
 Een weinig mit mekaar, het eeten is haast vaerdig.

GOVERT.

Wel hospita, dat 's goed.

ADELGONDE.

Myn heer, ei, houw' ons waerdig
 Dat wy met uwe vrouw wat speelen.

GOVERT.

Neen, dat 's mis,

Zy speelt nooit; ook zo weet, dat zy myn vrouw niet is;
Zy is myn' Dochter.

ADELGONDE.

Ei! ja, nu 'k haar kom bekyken,
Zie'k dat haar weezen naar het uwe komt te lyken.

SOFIA.

Mejufvrouw houdt dan gantsch niet van het kaartespél?

LEONOR.

Neen gantsch ter waereld niet Mejufvrouw.

ADELGONDE.

Niet? ja wel!

Waar zal men dan de tyd van avond meê passeeren?
Kunt gy ook danffen?

LEONOR.

Neen.

ADELGONDE.

Wel aan ik zal u leeren,

De zoetste passen die gy ooit ter waereld zaagt,
Op Jieg of Menuwet, indien het u behaagt.

GOVERT.

Kom leer al: want de kunst is ligt'lyk meêgenomen,
En op de bruilóft zal 't u wel te passé komen.

ADELGONDE.

Gaat zy te bruilóft?

GOVERT.

Ja; wyl datze zelve trouwt.

ADELGONDE.

Geluk dan, 'k wensch dat nooit u 't huuwelyk berouwt
Daar gy u in begeeft.

SOFIA.

Ik wensch u van gelyken.

LEONOR.

Ik dank u beide.

GOVERT.

Kom, ik zal terwyl wat kyken

Naa

Naa jouw mooi danffen.

ADELGONDE.

Zie, wanneer dat gy dus staat,
Faittes le compliment; maar pas wel op de maat.

*Tuffchen daar de tuttelen staan, zingt ze een gedeelte
van de voois.*

Allons, trois pas bouré... deux pas de menuëtten....
Gy moet met de koepé uw voeten dichter zetten....
An ho, trois kontre tams... an bas, deux kontre tams...
Fórt bien, fórt bien, tres bon, gy danft recht op zen frans.

GOVERT.

Dat gaat al heen. Maar zeg; die and'ren 't danffen leeren
Zyn die gedwongen 't duitfch met 't frans dus te lar-
deeren?

Ik twyffel, fchoon ik 't frans niet ken, of gy 't verftaat.

ADELGONDE.

Pardonnez moi Monsieur, c'est la mode, inderdaad
Van al de Meesters; hier door leert men goê manieren;
Waarom veel Ouders, il est vrai, hunn' kinders ftieren
Na Vrankryk, pour aprendre honnéteté, én pligt.

GOVERT.

Ja, om in fchelmery, te worden afgericht:
't Blykt aan veel fransjes die in Holland komen wonen,
Die ons, de vroomen niet te naa, hunn' aart betoonen:
In armoê freelend'; maar in voorfpoet tróts van fnuit.
't Is wonder, dat'er vaak niet één in 't water bruit,
Wanneer 't hart waait, zo lós en dartel zyn die fransfen;
Maar ftaaken wy die praat, én wil eens t'zaamen danffen.

ADELGONDE.

J'en fuis content, allons.

GOVERT.

Nou Leonoor, met moed.

ADELGONDE.

Allons; pas op de maat... zo haaftig niet, eizoet...

24 DE GESCHAAKTE BRUID,
ADELGRONDE, *danst met LEONOR, onder het
speelen der instrumenten eene Courante, en daar
naa een Menuet.*

Dat's uit; ik ben vermoeit.

LEONOR.

Ik niet; gy schynt te zweeten.

GOVERT, *lachbende.*

Ik zweet van toe te zien.

ADELGRONDE.

Mejufvrouw, gy moet weeten,
Die zingt én instrueert, daar komt het meest op aan.

tégens SOFIA.

Wat dunkt u, zou hier door uw droefheid niet vergaan?

SOFIA.

Ja, zo't my toefchynt, zal myn hartzeer wel wat min-
d'ren.

ADELGRONDE.

Het zien van de Op'ra zal die heel en al verhind'ren.

GOVERT.

Hoe! zal een Op'rateur haar fnyden van de steen?
Of heeft zy ligt gebrék, aan fchouder, arm of been?
O! laat geen van dat volk, haar komen aan de leden:
Neem fléchts een barrebier.

ADELGRONDE.

Myn heer, gy hebt myn' réden
Niet wel verftaan; 't fchort ma Cousine op die plaats niet
Daar gy wel meent: 't is maar impressie van verdriet
Dat in haar' zinnen woelt, en die wou 'k doen verdwynen
Door 't zien van de Opera

GOVERT.

Ha, ha! die finart of pynen
Dan in zyn boezem heeft, die raaktze daar inêc kwyt?
Ja wel, wat ziet men al gebeuren in deez' tyd!

tégens SOFIA.

Maar zég my dóch, wat leed of druk kwélt u de zinnen?

SOFIA.

SOFIA.

Een droefheid die ik nooit zal kunnen overwinnen.

GOVERT.

Is ligtelyk uw man gesturven?

SOFIA.

Och! de nood

Die my aan 't harte gaat, maakt myn verlies te groot!

Och, och myn bokje is dood, myn beesje, ik ben verlaaten!

GOVERT.

Wat zegje? een bok?

SOFIA.

O ja, hy was zo zoet van blaaten!

GOVERT.

Hoe! schrei jy om een bok?

SOFIA.

Och, 't was zo zoeten beest!

GOVERT, *tégen Adelgonde.*

Ja wel récht uitgezeit, mejufvrouw, 'k ben bevreesd

Dat de Op'ra haar niet van deez' ziekte zal geneezen,

Of't moest een Opera van bok, en geiten weezen.

ADELGRONDE.

O! de Op'ra is charmant!

GOVERT.

Ai, wie kan dat vermoên?

Gewisselyk zy kreeg dan vry veel meer te doen.

Zo ze een zottin gencest, is die wel waart te pryzen.

D É R D E T O O N E E L.

LEANDER, *én* ANNETJE, *ieder van een byzondere*
zyde, GOVERT, LEONOR, ADELGRONDE, SOFIA.

W aardin is dit de plaats daar wy t'saam zullen spyzen?

LEANDER.

ANNETJE.

Neen Heer, het is hier niet; onze eetzaal is hier naast.

LEANDER.

Zult gy haast schaffen?

ANNETJE.

Ja, o ja men heer, al haast;

Men man die répt hem, om het eeten klaar te maaken.

GOVERT.

't Wordt laat, én 'k wénschte ook dat we aan taafel mogten raaken.

ANNETJE.

'k Zal hem gaan zeggen, dat hy 't vlees van 't spit aftrékt.

VIERDE TOONEEL.

GOVERT, LEANDER, ADELGONDE,
LEONOR, SOFIA.

GOVERT.

Ik ben verblyd heer, dat ge uw' vriendschap zo ver rékt,
En u verpynt, ons, met uw by zyn, te vercéren,

LEANDER.

De eer is aan my, myn heer, wil my verekskuzceren
Neem ik die vryheid, 't is een téken van uw deugd,
Dat gyme uw by zyn gunt.

GOVERT.

Wy hebben nu geen vreugd;

Maar waart gy daatlyk hier geweest, men heeft gezongen,
Gedanst, veelligt had gy méé in de bogt gesprongen.

LEANDER.

Het is my leed myn heer, ik min de zoete zang,
En 't zwierig danffen: want het is nóch niet heel lang
Verleén, dat ik met lust heb de Opera zien speelen
Te Brussel.

GOVERT.

Wel kan u die zótheid niet verveelen?

Ik hebze nooit gezien; doch naar deez' Jufvrouw zeit,
Zo heeft ze een groote kracht, én een' bekoorlykheid,
Die alle droefheid der gedachten kan verdooven;

Ja

Ja zotterny geneeft, voor die't fléchts kan gelooven.

LEANDER.

Mejufvrouw, in Parys is de Op'ra ongemeen!

ADELGONDE.

Te Brussel merveilleux!

GOVERT.

„Nooit vondt me een zót alleen!

LEANDER.

O! dat's als in den Haag.

ADELGONDE.

Myn heer, wil my verschoonen,

't Is furprenant wanneer ze Kadmus daar vertoonen,
Achilles, Herkules, Pſiché, én Phaëton,
Proserpina, Perfée, Athys, Bellerophon,
l'Isle Enchantée, Izis, ik kan ze al't'faam niet noemen.

LEANDER, *tégens Adelgonde.*

'k Heb een nieuw airtje, ik loof dat gy 't zult moeten roemen;

De voois, geloof ik, vind men in geen boeken staan.

ADELGONDE, *tégens Leander.*

Mag ik 't eenszingen?

LEANDER.

Ja, kunt gy't Muziek, vang aan.

ADELGONDE *zingt onder't speelen van de Klavesimbel, of de Bas.*

Wil u niet in't minst bezwaaren,

In't verdriet dat gy beklaagt,

Zo uw Vader u wil paaren

Met een die u beel mishaaft. ://:

Stel uw hart, uw ziel, uw zinnen

Om my eeuwig te beminnen.

'k Weet een middel waar door gy

Wordt geréd uit dwinglandy;

Kan myn' liefde u slechts behaagen,

'k Zal om u myn leeven waagen. ://:

LEAN-

28 DE GESCHAAKTE BRUID,

LEANDER.

Gy zingt het wonder fraai. *tégens Leonoor*. Hoe heeft het
u gevallen,
Mejufvrouw?

LEONOR.

't Is heel naar myn zin.

GOVERT.

't Is om te mallen,

Dat zy dat zegt.

LEONOR.

't Doet niet.

GOVERT.

't Wordt apokryf verklaard

Van my.

LEANDER.

Waarom?

GOVERT.

Om dat hy die zyn dochter paart,

't Niet goed vindt.

ADELGONDE.

O, myn heer! dat ziet men meer gebeuren.

GOVERT.

Ja; maar zo 't myne was, 'k zou 't daat'lyk stukken
scheuren.

LEONOR.

Maar évenwel monpeer, 'k vind't liedtje niet heel vreemd.

LEANDER.

't Ist'uwen dienst.

GOVERT.

Holla! ik wil niet dat zy 't neemt.

LEONOR.

't Is fléchts ter leen.

LEANDER.

Ligt dat u dit méer zal behaagen.

Met uw verlóf heer, dat ik 't aan haar op mag draagen.

LEO-

LEONOR.

Heb dank heer, 'k zal 't eens zien.

GOVERT.

Maar Leonoor, wel hoe!

Gy kunt die vooizen niet; 't is éven of een koe

Wou leezen in een boek. Wel nou, kunt gy 't begrypen?

LEONOR.

Een weinig; maar 'k zal flus, myn' zinnen daar op slypen;

Ook vind ik haast de wys daar op, naar alle schyn.

LEANDER.

Ik wensch het.

ADELGRONDE.

Hoe, myn heer! hier moet geen voois op zyn,

Daar staan geen nooten by.

LEANDER.

Mejufvrouw, dat's vergeeten;

Die 't schreef had grooten haast.

GOVERT.

Geef my, ligt zal ik weeten

Wat voois daar op behoort... Kost gy, ó schoone bruid!..

Al weér wat zóts! maar 'k zal 't eens leezen overluid.

*Kost gy, ó schoone bruid, myn trouwe liefde leezen
 Uit myn gezicht, niets zou my meer behaaglyk weezen!
 Voornaam'lyk, schoone maagd, indien uw téder hart,
 Met my gevoelden, eene, en zélve minnesmart:
 Ach! wou de liefde my dat groot geluk verleenen,
 Dat ik myn trouwe ziel met de uwe mogt veréenen,
 Of dat my sléchts een straal bescheen van uwe vlam,
 Wat was 'er dat ik niet om u te boven kwam!*

Hy scheurt het schrift aan stukken.

Wég, wég, 't is voddery, 'k mag 't hoofd daar niet mee
 breeken,

Laat ons wat anders, of van eetens zaaken spreken.

VYFDE

30 DE GESCHAAKTE BRUID,

VYFDE TOONEEL.

JAN, GOVERT, LEONOR, SOFIA,
ADELGONDE, LEANDER.

Men heer, de bruijom met zyn vader, is daar al.

JAN.
GOVERT.

Dat's goed, gelei ze hier. Kom zoetertje nou zal
Jouw lieve bruijom, jou voor de eerste maal omarmen.

LEONOR.

„'k Hoop dat de Min my voor dat onheil zal beschermen.

GOVERT.

Wat zegje?

LEONOR.

Ik ben verblyd.

GOVERT.

Kom gaan we'er in 't gemoet.

ZESDE TOONEEL.

GOVERT, ANSELMUS *de Vader*, ANSELMUS *de jonge*,
LEANDER, SOFIA, LEONOR,
ADELGONDE, JAN.

Zyt welkom, heer.

GOVERT.

ANSELMUS *de Vader*.

Heb dank. Myn zoon, ga voort, en groet
De vader eerst; beleefd.

ANSELMUS *de jonge, langzaam spreekende*.

Myn heer ik kom u nader

En noem u vader: want gy zyt myn' halve vader,
Door wien myn halve ziel gemaakt is.

LEANDER.

. Dat is schoon!

AN-

ANSELMUS *de jonge.*

Vergun my dan, dat ik u groet als halve zoon.

tégens Sofia.

En gy myn halve ziel, ik wil u offereeren

Een half hart próp vol liefde.

SOFIA.

Ei, wil my ekskuzeeren.

GOVERT.

Hoe heer Anselmus, deeze is myne dóchter niet;

Dit is ze.

ANSELMUS, *tégens zyn Vader.*

Zal ik haar, heel kuffen?

ANSELMUS *de Vader.*

Ja, maar ziet

Haar vriend'lyk aan, voor af.

ANSELMUS *de jonge.*

Papa, ik zal 't wel maaken.

Een welkom kus.

LEONOR.

Ei, zoet!

ANSELMUS *de jonge.*

Ik kom u maar genaaken

Met een gedeelte van myn lichchaam, halve vrouw;

Maar als gy 't heel zult zyn, geef ik m' ook heel aan jou.

GOVERT, *tégens Leonoor.*

Wat dunkje? hy heeft geest; kan hy jou niet behaagen?

LEONOR.

Wat zeg ik best op 't geen gy my gelieft te vraagen?

GOVERT.

Wel, zeg heel lachchend, ja.

LEONOR.

Anselmus, door het woord

Dat u myn vader gaf, zyt gy myn bruijom.

GOVERT.

Voort, Om-

32 DE GESCHAAKTE BRUID,
Omhéls hem wéderom.

LEONOOR.

Dat zal daar na geschieden,

Als wy getrouwd zyn.

ANSELMUS *de Vader.*

Zeg heer Govert, zyn deez' lieden,

Van uwe vrienden?

GOVERT.

Neen; maar zy vermeinen hier

Te nacht te slaapen.

ANSELMUS *de Vader.*

Wel, 't is my een groot plaizier,

Zoveele landslui, deezen avond hier te vinden;

Als ik Neêrlanders zie, zo dunkt me zyn 't myn' vrinden.

SOFIA.

Wy zyn uit Neêrland, ja; maar woonen échter nou
Te Bergen.

ANSELMUS *de Vader.*

Hoe! te Mons? te Mons in Hénegouw?

Wel dat's al wonder, dat wy dan malkaâr niet kennen.

ADELGONDE.

Wy kennen u wel; weet dat wy de dóchters bennen
Van Jan, en David, de een is heer van Buldervoort.

ANSELMUS *de Vader.*

Zyt gy die dóchters? wel, gy woont digt aan de poort.

SOFIA.

Dat's waar, heer.

Z È V E N D E T O O N E E L.

ANNETJE, GOVERT, ANSELMUS *de Vader,*
LEANDER, ANSELMUS *de jonge,* LEONOOR,
SOFIA, ADELGONDE, KRISPYN, JAN.

V ANNETJE.

Is opgedist.

rinden, als 't je nou belieft, het eeten

Go-

GOVERT.

Wel wis, dat moest men niet vergeeten.

Hoe is 't Anselmus, voel je nóch geen appetyt?

't Komt nóch al wel, dat gy hier voor de maaltyd zyt.

Nu lustig bruigom, wil uw bruid aan taaffel leijen;

Dat gaat u voor.

ANSELMUS *de Vader.*

Ik vólg.

LEANDER.

Mejuffers, 'k zal u beijen

Oppassen, met verlof.

ACHTSTE TOONEEL.

KRISPYN *alleen.*

„**H**oe Duiker gaat dit toe?
 „Nou vrydt hy deeze weér, én schynt reeds de and're al
 moê!

NÉGENDE TOONEEL.

LEANDER, KRISPYN.

LEANDER.

Krispyn, pas op, en zie hoe 't werk hier is gelegen:
 Gy hebt gegeten; 'k hoop het bruidje te beweegen.

TIENDE TOONEEL.

KRISPYN *alleen.*

Doe zo. De droes, dit's raar! of hy de bruid nóch tracht
 Te schaaken? Als hy zal! Maar zoetjes eens! al zacht!
 'k Moet zien wat deeze vent hier met de meid komt
 maaken!

ÉLFDE TOONEEL.

JURRIE, TRYNTJE; KRISPYN *in een boek.*

JURRIE.

Een toet myn' bottertes.

C

TRYNTJE,

TRYNTJE.

Ei Jurrie, wil dit slaaken;
Dit mallen, zo myn nicht het zag, zou my doen slaan.

JURRIE.

Myn keukemolleke, een toet noch?

TRYNTJE.

Ai, laat me gaan,
Met al dat zoenen: kenje nou zo lang niet wachten,
Tót dat het vólk na bed toe is, ik kryg gedachten,
En ben bekommerd, óf het ligt'lyk iemand ziet.

JURRIE.

Ei, ei, karonje, 'k moet ou totten.

TRYNTJE.

Je zel't niet;
Wagt tót ons vollek slaapt, kom dan met stille tréden,
Zo zoetjes als je kunt; myn meester slaapt beneeden,
Hier effen onder.

JURRIE.

Kom dy liever in de stal.

TRYNTJE.

Wel gékskap, word je dol, óf houw je me veur mal?
Kom flusjes zo je wilt, dan zel ons niemand stooren.

JURRIE.

Bloed, ik ben zo bevreesd, ou meester mogt ons hooren!

TRYNTJE.

Neen, tré maar zacht, daar is men nicht, ik wachtje hier.

JURRIE.

Ik loop eens na de stal.

TWAALFDE TOONEEL.

ANNETJE, TRYNTJE; KRISPYN *verschoole.*

ANNETJE.

Loop Tryntje, tap eens bier,
En breng het binnen, loop, je moest het niet vergeeten,
Het vólk dat wacht'er na...

D E R.

DÉRTIENDE TOONEEL.

JAN, ANNETJE, JOCHEM; KRISPYN
verschoole.

JAN.

Wel, wanneer zel men eeten,
Waerdin?

ANNETJE.

Zo datelyk, 'k bid datje nóch wat wacht;
Maar hoor, je zultje met jou beijen, van de nacht
Behelpen moeten op een stoel; kyk al de bedden
Zyn juist bezét.

JAN.

Ja, ja, ik zel men zélf wel redden,
Daar zyn wel kussens in de kamer van men heer.

JÓCHEM.

Hoor, leggen we wat hart, we drinken eens te meer.

ANNETJE *tégens Jóchem.*

Deuz' bank die is veur jou.

JÓCHEM.

Dan moet je 't bédgêld bórgen.

ANNETJE.

Ik zel jou ook wel met wat kussens straks bezórgen.

VEERTIENDE TOONEEL.

TRYNTJE, JÓCHEM, JAN, ANNETJE;
KRISPYN verschoole.

Het eeten, vrienden, is voor jou lui al gereed.

JÓCHEM.

Zel ik zo slaapen, is 't wel goed dat ik wat eet.

VYFTIENDE TOONEEL.

S KRISPYN *alleen.*
 Sa lustig, vrolik op! men weet hier van geen treuren!
 Ja wel, wat wonderwerk, zie ik hier al gebeuren!
 De voerman met de meid . . . de Duivel haal de pry!
 Wat gaat hier om? Ik zie hier niet als vryery!
 'k Wed myn verliefde heer, zyn buik niet vol zal eeten,
 Uit vreeze dat de bruid zyn' min niet komt te weeten;
 Maar van de voerman, dat 's het raarf, dat is niet mis.
 Bloed! waarom of de meid ook niet wat mooijer is!
 Maar zoetjes! wie komt hier? ze schynen met 'er beijen!

ZÉSTIENDE TOONEEL.

ANNETJE, LEONOR, KRISPYN.

M ANNETJE.
 yn' zoete Jufvrouw, 'k zel je na jouw kamer leijen;
 Het rusten is je best.

LEONOR.
 Och, ik ben gantsch niet wel!

ANNETJE.
 Als jy te bed bint, hoop ik dat het bét're zel:
 Ik zie de roode verf, word bleekjes op jouw kaaken.
 Wil ik wat warme wyn veur jou gereed doen maaken?

LEONOR.
 Zét my een weinig neêr, ik kan zo lang niet staan.

ANNETJE.
 Heel wel, ik zel jouw bed terwylen op gaen slaen.
 Ei, jongman blyf hier wat, ik zel straks by je komen.

ZÉVEN.

ZÉVENTIENDE TOONEEL.

LEONOR, KRISPYN.

Dit is zyn knécht, nu ben ik reeds half buiten
schroomen.

Zég vrindschap, zég, uw heer, wat is hy dóch voor een?
Is hy getrouwd?

KRISPYN.

O neen; maar jouw bekoorlykheên
Mejufvrouw, doen hem in een groote wanhoop leeven;
Gy kost hem, zo je woudt, wel wat vertroosting geeven.

LEONOR.

Ik? wel op wat manier?

KRISPYN.

Vergeef het my, hy zouw
Zeer gaerne zien, dat gy niet wierdt Anselmus vrouw.
Hy is zo ryk! zo ryk! ik kent je niet verklaaren:
En zo verliefd, dat hy wel straks met jou wil paaren.

LEONOR.

Ik heb de tékens reeds van zynē min gezien,
En 'k wensch niet anders, als met hem van hier te vliên;
Daarom zo veinfde ik my, onpasslyk, én verslagen;
'k Zag dat zyn jaloezy niet langer kost verdraagen
Dat myne bruijom my liefkoosde; zég uw heer,
Dat ik hem gunstig bēn; en dat ik nimmermeer
Anselmus minnen zal; dat ik op 't vast betrouwen,
Dat hy my eeuwig zal in liefde en waerde houwen,
My aan hem overgeef. Hy koom vry deeze nacht
Als élk na béd is, aan myn kamer, daar 'k hem wacht;
Ik zal gekleed zyn, én de deur zélf open maaken,
Als hy maar hémt.

KRISPYN.

Voor wind, voor wind, gaan onze zaaken!

38 DE GESCHAAKTE BRUID,
LEONOR.

Spreek zacht!

KRISPYN.

Mejufvrouw, laat maar alles op my staan,
En zyt verzeekerd....

LEONOR.
Stil!

ACHTIENDE TOONEEL.
ANNETJE, LEONOR, KRISPYN.

ANNETJE.

Jy kunt na béd toe gaen,
Mejufvrouw, als 'tje lust.

LEONOR.

'k Heb u hier zitten wachten.

ANNETJE.

'kZel je geleijen.

NEGENTIENDE TOONEEL.

KRISPYN *alleen.*

Dat heet eerst zyn plicht betrachten!
Zo moet me op schildwacht staan, én passen op zyn tyd.
Ik zoek myn baas, opdat hy hem met my verblydt.
Een ming'le Vin d'Aï, kan hy my nou niet weig'ren.
Kryg ik die in myn króp, hoe wil myn Vosje steig'ren!

Einde van het Twéde Bedryf.

DÉRDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LEANDER *met brandend was-licht*, KRISPYN;
JÓCHEM, *op de bank in slaap.*

LEANDER.
Gaa zacht, op dat men't volk niet in hun' slaap verstoór'.
Maar zie, daar leit een man en slaapt.

KRISPYN.

Vreez' daar niet voor,
Hy zal ons geen belét doen, in't geen wy verhoopen;
Dat varken heeft zen bast zo boorde vol gezoopen,
Dat hy vermeinde dat hy op zen wagen zat,
Dies liep hy om zyn zweep, dóch end'lyk moé en mat,
En dronken als een zóch, is hy gaan leggen slaapen.
Dat's een figuur! 't gelykt den koning wel van de aapen!

LEANDER.

Weet gy de rechte deur, waar langs wy raaken uit?

KRISPYN.

Ja, én tót ons geluk, heb ik juist flus een guit,
Gelyk daar leit, hier met de meid staan te bespieden,
Wat met haar beijen zou van deeze nacht geschieden;
En deeze deur waar door die voerman komen zal,
Die staat maar op de klink, en brengt ons in de stal,
En verder buiten.

LEANDER.

'k Zal je voor dien dienst beloonen.

KRISPYN.

Waar meé? met stokvis?

LEANDER.

Neen, Krispyn, met goude kroonen,
Maar zyn de paerden wel gevoerd, én alles reed?

KRISPYN.

De paerden staan getoomd, als gy maar buiten treedt,

40 DE GESCHAAKTE BRUID,

Zo kunt gy daatelyk opzitten met je beijen.

LEANDER.

Maar durft zy wel?

KRISPYN.

Zyneem myn Vósjje, ik zal 'et leijen
By 't toom; ze moet óf dus, óf zo, 'k weet daar niet van,
Zo lang, tót dat me een kar, óf wagen krygen kan.
Maar 't is hoog tyd, om aan de bruid de leus te geeven.

LEANDER.

Hou vast het waslicht, nou vat aan; myn léden beeven!
'k Vrecz' dat de vader ligt mogt hooren myne stém.

KRISPYN.

Ei, wisje wasje, maak slechts een begin.

LEANDER.

Hém, hém?

KRISPYN.

Ze komt, ik hoor haar.

T W E D E T O O N E E L.

LEANDER, LEONOR, KRISPYN.

LEANDER.

Wat erként'nis zal ik toonen
Mejufvrouw, om uw' min naar heur waardy te loonen?

LEONOR.

Alleenig met een woord, waar op ik my betrouw,
Dat gy door 't huw'lyk my zult neemen tót uw vrouw,

LEANDER.

Tót tuige ontvang deez' ring.

KRISPYN.

Ai, voort maar, zonder praaten;

Kom.

LEONOR.

'tWas licht?

KRIS-

KRISPYN.

'k Heb het, én zal 't hier niet blyven laaten;
Wy hebben 't nóch van doen, de kamerdeur staat aan.

LEONOR.

Vaar wel dan vader, 't is uw dwang die my doet gaan.

D É R D E T O O N E E L.

JÓCHEM *droomende.*

Hoe staat dien hond en stamp? hom zeg ik, lustig,
hommen;
Zo je niet om staat, 'k zel jou op de ribben kommen.
Aou, aou, myn beesje, ou! Is 't niet een schoone Meer?
Ze is maar tien jaaren oud. Men lust geen drinken, heer.

V I E R D E T O O N E E L.

JURRIE; JÓCHEM, *droomende.*

Na dat my dócht, zo hoorde ik ik hier iemand treden.
Tryn! Ba, zen is hier niet, én haare laatste réden
Die wooren, dat zy hier op deeze plek zou zyn.
O die karonje, doet main hart een groote pyn!
Bloed, is dat stooten? 'k byt van pyn op myne tanden;
't Is duister, ba, ze zouw een kijaers hier laten branden,
Zo zai ze mai.

JÓCHEM *staat Jurrie met de zweep.*

Heu, heu.

JURRIE.

Waar Duivel ófze zet?

Ik hoor haar; lieve Tryn!

JÓCHEM.

Hu, hót.

JURRIE.

Wel wat is det?

Hoe, slode mai? kom, kom, wil mai een toette geeven.

JÓCHEM.

Hu, hót, hu, hót!

JURRIE.

Wel, gy versjaerden beest, ou leeven
Zal kik ou meester eens gaan zeggen, schoon 't ou spyt.

JÓCHEM, *slaat harder.*

Jeu, jeu, jeu, jeu.

JURRIE.

Wel Tryn, zo dy mai meerder finyt...

JÓCHEM.

Hu, hót.

JURRIE.

Hier heb ik ou, nou zal kik ou betaalen,
En myne schâ, eens op ou bakkes weêr verhaalen.

JÓCHEM.

Wel hoe, wat zal dit zyn, wie Drommel slaat men daar?

JURRIE.

O, gy verzaerden ond, dat wordy wel gewaar.

JÓCHEM.

Och vrinden, sta me by, men wil me hier vermoorden!

V Y F D E T O O N E E L.

GOVERT, JURRIE, JÓCHEM, JAN.

JAN, *van binnen.*
Jan, Jan, op, neem de kaers, me dunkt dat ik daar
hoorden

Om hullep roepen, zie eens wat 'er is te doen.

JURRIE.

O Fiel! ik zal ik ou vermoorden als een hoen.

JÓCHEM.

Och hélp! óch help! moord, brand!

JAN, *ongekleet.*

Wat zyn dit veur manieren?

JÓC-

JÓCHEM.

Och help, moord, brand, moord, brand!

J A N.

Laat lós; wel, is-dat tieren?

ZÉSDE TOONEEL.

LOWIES, JÓCHEM, JURRIE, JAN.

LOWIES, *van binnen.***A**u feu, au feu, de lieau, au feu, au feu!

JÓCHEM.

Moord, brand!

LOWIES.

Quel Diable, bruit ici?

JURRIE.

Nou ga 'k ik an ien kant.

ZÉVENDE TOONEEL.

LOWIES, *met een emmer water*; JÓCHEM, JAN.**A**u feu! a porte ici de lieau!LOWIES, *giet, al half slaapende, na Jan.*

ACHTSTE TOONEEL.

JAN, JÓCHEM.

J A N.

Ik zel verzuipen!

Och meester hélp, staby!

NÉGENDE TOONEEL.

GOVERT, *ongekleed.* JAN, JÓCHEM.

GOVERT.

Wel, wat zyn dit voor stuipen?
Wat schort je Jan? wat's hier te doen? zeg op dan, rad.

J A N.

J A N.

Ja dat geloof ik , 'k ben zo nat , gelyk een kat.
 De voerlui leggen hier , én vechten mit 'er beijen,
 En wyl ik doende ben , om hen van een te scheijen,
 Zo roept den eenen brand, én daar op komt de waerd
 En heeft dit werkje, kyk, dus fraai an my geklaard.

GOVERT.

Loop droogje.

J A N.

Ja ik zel het vuur wel kunnen veelen.

GOVERT, *tégens Jóchem.*

Geef hier de kaers; pas jy die pots niet meer te speelen.

J A N.

Hou Jóchem, 'k kan de deur niet vinden.

JÓCHEM.

Klóp maar, klóp.

Bloed, daar zal weer een kroes op smaaken van dat sóp!

J A N.

Hou, breng hier licht, men zou in donker zich vergiffen.

GOVERT, *van binnen.*

Is Leonoor ook afgegaan, ik koom haar missen,

J A N.

Niet dat ik weet heer. Leit ze niet te béd?

GOVERT.

Neen dóch.

T I E N D E T O O N E E L.

J A N, TRYNTJE *met licht*; GOVERT, JÓCHEM.

J A N.

Is onze Jufvrouw, ook benéden?

TRYNTJE.

Neen.

GOVERT.

Och, óch!

Wat

Wat kryg ik daar een schrik op 't lyf! loop ras eens kyken
Na haare kleéren.

JAN.

Wel.

ÉLFDE TOONEEL.

GOVERT, JAN, JÓCHEM.

GOVERT.

Myn' beenen die bezwyken!

Wel Jan, hoe is het?

JAN *van binnen.*

Och! men heer, 'k vind niemendal,
Geen stukje van 'er goed.

GOVERT.

Hoe óf dit énden zal!

Och, óch, myn liefste kind!

JAN.

Dit is al wat te zeggen!

Was 't ook haar geest die jy straks hebt te béd zien leggen?

GOVERT.

Neen Jan, ze was het zélf: maar óch, die jonge heer
Is ligt'lyk met 'er deur. Och, óch, ik kan niet meer!

JAN.

Schép moed, men heer, schép moed.

GOVERT.

De geest wil my begeeven;

Och, Jan houw my wat vast!

JAN.

Myn heer verliest het leeven!

Och, vrienden, help al t'saam in deeze groote nood!

Anselmus, óch, óch, óch! men meestertje is half dood!

LOWIES, *met een emmer water*; JAN, JÓCHEM,
GOVERT.

Au feu, encor au feu!
LOWIES.

JAN.

De Duivel moet je maalen

Tot mostert, zo je giet.

JÓCHEM.

Ras loop het vollek haalen.

Hoe staat de rótzak zo?

JAN.

Och, ik word zo bevreesst!

Och vrienden, help, sta by, men heertje geeft de geest!

DÉRTIENDE TOONEEL.

ANSELMUS *de Vader*, ADELGONDE, JAN,
SOFIA, *alle halfgekleed*; ANNETJE, TRYNT-
JE *met een fles azyn*, GOVERT, ANSEL-
MUS *de jonge*, LOWIES, JÓCHEM.

Wie roept hier zo, om hulp?
ANSELMUS *de Vader*.

ADELGONDE.

Wel wat doet u tóch schroomen?

JAN.

Och, óch, men meester sterft!

SOFIA.

Hy zal wel weér bekomen,

Hy's maar in slaauwte.

ANNETJE.

Azyn! zie daar hy répt hem weér.

TRYNTJE.

't Zal nou wel gaan.

JAN.

J A N.

Hoe is het al, myn zoete heer?

G O V E R T.

Waar is myn dóchter?

J A N.

Ze is, tot nóch toe niet verscheenen.

A N S E L M U S *de Vader.*

Hoe is uw kind dan wég?

G O V E R T.

Ik weet het niet.

A N S E L M U S *de jonge.*

Ze is heenen?

Och, óch myn halve vrouw! myn bruid, ben jy gevlugt?

G O V E R T.

Och! ik ben zo benaauwd!

A D E L G O N D E.

Myn waerde heer, ik ducht

Dat deeze jonker, met uw dóchter is gaan stryken.

Ik heb zo iets gemerkt, dóch't zal in't kort wel blyken.

A N S E L M U S *de jonge.*

Hoe zou die jonker zo wégloopen met myn' bruid?

Wel is dat waar, zo is't meer als een halve guit.

G O V E R T.

Och Jan, loop neem een paerd, zie of je'er kunt betrappen.

J A N.

Ja 'k zal me eerst droogen, en een glaasje laten tappen.

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

G O V E R T, J Ó C H E M, A N S E L M U S *de Vader*, A N S E L M U S
de Jonge, A D E L G O N D E, S Ó F I A, L O W I E S,
A N N E T J E, T R Y N T J E.G O V E R T, *tégens Jóchem.*J y met jouw paerd, de weg na Brussel, om te zien
Of jy hen moog'lyk op de weg nóch kost verspien.

E n

48 DE GESCHAAKTE BRUID,
En jy waerdin, loop straks eens in zyn kamer kyken.

VYFTIENDE TOONEEL.

GOVERT, ANNETJE, ANSELMUS *de Vader*, ADELGONDE,
ANSELMUS *de Jonge*, SOFIA, TRYNTJE.

W GOVERT.
el nou, hoe is't daar?

ANNETJE *van binnen*.

Daer is heer, noch heers gelyken.

GOVERT.

Kom slaa allarm, opdat de buurt komt in't geweer.

ANSELMUS *de Vader*.

Men zal ze hach'lyk noch wel vinden.

ADELGONDE.

Ei, myn heer,

Ze is zéker wég.

ANSELMUS *de jonge*.

Myn bruid, myn bruid!

GOVERT.

Ai, wil tóch zwygen;

Gykunt wel weer een bruid, maar ik geen dóchter krygen.

ANSELMUS *de jonge*.

Och! was myn' halve vrouw met my na béd gegaan,

Zou ik in éénzaamheid hier niet te klaagen staan!

SOFIA.

Van de éénzaamheid, myn heer, kan ik getuig'nis geeven
Wat droefheid dat het is: want sints myn bokje 't leeven
Verlooren heeft, leef ik geduurig in een' stryd.

GOVERT.

Ai, wat bruid ons jouw bok? ik ben men dóchter kwyt.

Aanschouw die dwaasheid, om een stinkend beest te
schreijen.

'k Zou om myn' dóchter, wel van duizend bokken
scheijen!

AN

ANSELMUS *de Vader.*

Maar hier is de waerdin.

GOVERT.

Wat óf ze ons brengen zal?

ZÉSTIENDE TOONEEL.

ANNETJE, GOVERT, ANSELMUS *de Vader,*
ANSELMUS *de Jonge,* ADELGONDE,
SOFIA, TRYNTJE.**M**en heer, 't is al te waer, heur paerden zyn van stal:
Hy het jouw dóchter mit heur wil, wis meé genomen.

GOVERT.

Wat zal my arme man, al droefheid overkomen!
Myn lieve zusje! óch, óch, myn Leonoortje is voort!
Maar sluit men nimmer hier de vensters, deur, nóch poort?
Niet sluiten in de nacht? dat zyn bedroefde dingen?

ANNETJE.

Men doet; maar wie belét dat zy uit 't venster springen?
En veur de voerlui moet de staldeur open staen.
Hy is mit zyn gelach, die hondsklink deur egaen.

GOVERT.

Jawel, ja wel, wat raad? wie zal ik dit verwyten?
Ik zou, uit spyt, my zelf wel ligt de keel af byten.
Zo weg te loopen? óch, 'k ben een bedurven man!

ZÉVENTIENDE TOONEEL.

KRISPYN, LOWIES, GOVERT, ANSELMUS
de Vader, ANSELMUS *de jonge,* ADELGONDE,
SOFIA, ANNETJE, TRYNTJE.**M**on maitre, kalje book!

LOWIES.

„Ouí, ouí, je vous éntan.

D

KRIS-

50 DE GESCHAAKTE BRUID,

KRISPYN.

„Appelléz fou jouw famme apart, dat zy niet klappe,
„Monfir, mon maitre, zal heur koop, un belle kappe.

LOWIES *zyn wyfin't oor luisterende.*

Ma femme venéz ça.

KRISPYN.

Een zoopje. ô! wat verdriet!

ACHTIENDE TOONEEL.

GOVERT, ANSELMUS de Vader, KRISPYN,
ANSELMUS de Jonge, ADELGONDE,
SOFIA, TRYNTJE.

Oramp!

GOVERT.

ANSELMUS *de Vader.*

Is dit de knécht van onze schaaker niet?

GOVERT.

Jou schelm! waar is jouw heer?

KRISPYN *gaat op Goverts stoel zitten.*

Wat mensch kwam ooit te hooren

Van zulk een droevig lôt? óch, was ik nooit gebooren,
Zo had ik deeze rouw, dit onluk niet gezien!

ANSELMUS *de Vader.*

Maar, geef ons antwoord.

KRISPYN.

Kon op aard ooit wel geschiên

Een grooter ongeluk! ik kan het niet verhaalen!

't Is al te droevig! kost ik 't met myn' dood betaalen,

Zozou ik nimmer...

GOVERT.

Och, óch, zég, wat is het? voort.

KRISPYN.

Wie heeft van diergelyk een' schaaking, ooit gehoord!

Go-

GOVERT.

Waar is myn dóchter?

KRISPYN.

Och! óch, óch, myn zoete miestertje!

ANSELMUS *de jonge.*

Waar is myn halve vrouw?

KRISPYN.

Heb dank Sint Jutfaas priestertje...

ANSELMUS *de Vader.*

Verraader, spreek je niet?

KRISPYN.

Heb dank, ó Fransiskaan!

Jy, én jouw broertje, hebt altoos jouw best gedaan.

ADELGONDE.

Zyn ze ook in 't bosch vermoord?

ANSELMUS *de Vader.*

Spreek, ben je reeds beschonken?

KRISPYN.

Neen; daar 's geen bloed gestort, de kaerel is verdronken.

ADELGONDE.

Is dan jouw meester dood?

KRISPYN.

Dat is my onbekénd.

ANSELMUS *de Vader.*

Hy steekt de draak met ons; de Duivel haal de vént!

GOVERT.

Is dan myn dóchter dood?

KRISPYN.

Dat kan ik nóch niet zeggen.

ANSELMUS *de Vader.*

We moeten hem in 't dórp, doen op de pynbank leggen.

KRISPYN.

Och! dat 's niet noodig: ik bezwym, ó myn, ó myn!

Myn lieve miestertje! óch, waar blyft de brandewyn?

52 DE GESCHAAKTE BRUID,

Tryntje geeft hem een glaasje brandewyn.

Zo, zo, nou zal 't wel gaan; al laatze nóch eens scheppen,
'kZal't alles zeggen; maar ik moet nóch eerst eens feppen.

ANSELMUS *de Vader.*

Wel nou, zal 't lukken?

KRISPYN.

Och, myn heer! 't is al te waar;

De lyken leggen in de kerk nóch by malkaar.

ANSELMUS *de Vader.*

Wat lyken? spreek.

KRISPYN.

Ik kan 't niet zeggen, zonder schreijen.

GOVERT.

Myn dóchter, én jouw heer?

KRISPYN.

Och ja! zy met 'er beijen.

GOVERT.

Myn lieffte zusje! is dit jouw trouwdag?

ADELGONDE.

Hoe kwamt by?

KRISPYN.

Wilje niet wachten, zo vertél jy 't dan veur my.

Wel, wat gebrabbel zal hier weezen met de wyven?

Och! óch, waar blyft de fep? Ik zal van kouw verstyven!

TRYNTJE, *geeft hem nóch een glaasje brandewyn.*

Daar 's nóch een Uppertge.

KRISPYN.

Kom geef. Klók, klók.

ANSELMUS *de Vader.*

Wel hoe?...

KRISPYN.

Dat's uit. Hoor, luister nou, met neus en ooren, toe.

Myn heer, begryp je't wel? verbonden door zwaare eeden,

Jouw kind te trouwen, zyn wy stíl van hier gereeden;

Ik met myn Vósjé, en dan jouw dóchtertje, achter op

Myn

Myn baas zyn paerd zat daar gelyk een kermispop,
 En hield hem trouw omarmd, begryp je 't? tot wy kwamen
 Gints op een smalle brug, begryp je 't? toen vernamen
 Wy van ter zyën veel soldaaten: in dat kas,
 Begryp je 't? wist men niet, of 't vriend, of vyand was:
 Jouw dóchter heel beängst, gaf straks de moed verlooren,
 En riep: myn heer, ry voort; hy gaf zyn paerd de spooren,
 Begryp je 't? maar het paerd, dat struikelt, én myn heer
 Bruit met jouw dóchter, paerd, én al, van boven neêr
 De brug in 't water.

GOVERT.

Och, wat droever ongelukken!

ADELGONDE.

Was daar geen volk, om hen uit dat gevaar te rukken?

KRISPYN.

Daar was, begryp je 't? by geval een Visscher met
 Zyn schuitje, die het straks daar heeft na toe gezét;
 Hy kreeg jouw dóchter by het linker been, én trok 'er
 Uit 't water, onder 't paerd van daan; maar de arme
 flokker

Myn meester, die zyn voet nóch in de beugel zat,
 Waar blyven hangen, had hy niet 't vernuft gehad,
 Begryp je 't? om zyn més te trekken, én de teugel
 Die om zyn hals was, én de riemen van de beugel,
 Waar in zyn voet stak, met een sneê te kerven: want
 Myn heer, begryp je 't? heeft een duivels vlug verstand!

GOVERT.

Myn' dóchter, is dan niet verdronken?

ANSELMUS *de jonge.*

Och, myn bruidje!

KRISPYN.

Met geen gedachten; maar ze was nóch naauw in 't
 schuitje

Geraakt, op 't hooft na, of de schuit keert om én om,
 En overstélt 'er straks, tót dat haar bruidegom,

34 DE GESCHAAKTE BRUID,

Myn heer, begryp je 't? na haar toeduikt onder 't water
Hy komt weêr op, én meint hy heeft ze, maar zy laat 'er
Begryp je 't? zinken, én hy houdt haar ééne schoen
In zyne hand. Goe raad was duur; wat zou hy doen?

ADELGONDE.

Maar vryër, is het al, wat jy vertélt, waarachtig?

ANSELMUS *de Vader.*

't Kon wel niet waar zyn, al schynt zulks vry leugen-
achtig.

KRISPYN.

Niet waar? 't zyn altemaal miraak'len, die 'k vertél.

GOVERT.

Ja wel, ja wel! wat ófhier nóch van worden zél?

KRISPYN.

Hy ziet de visscher, met een pypje in zyne kaaken,
Op de omgekeerde schuit: hy maakt 'er by te raaken,
En neemt een byl, die juist deez' man by toeval had,
En kapt in 't midden van de schuit, een heel ruim gat,
Waar door jouw dóchter straks haar hoofd komt deur te
steeken.

ANSELMUS *de Vader.*

Van grover leugens, heb ik nimmer hooren spreken!

KRISPYN.

Begryp je 't? maar myn baas trekt naauw'lyks haar daar uit
Of valt hól over ból met haar weêr van de schuit,
In 't water.

GOVERT.

Och! zo is zy eind'lyk dan verdronken?

KRISPYN.

Nóch niet. Ze omärmt myn heer, én was met hem ge-
zonken,

Indien... Begryp je 't? een mirakuleuze wind,
Of hoos, myn meester niet geréd had met jouw kind.
Deez hoos, begryp je 't? óf deez borrelwind, 't is wonder!
Maakt 't schuitje dicht én droog, én keert het bovenste
onder, En

En onderschépt ons volk daar in, als by de hand,
 En bruit hen alle drie, met schuit met al op 't land.
 Elk stond verbaafd, men wist niet wat te doen, óf laten,
 Als haar twé lyken fluks, te rollen op twé vaten,
 En brengen die in een kappel, aan Sint Jutfaas
 Gewyd, dicht by de brug, op hoop óf ligt myn baas...

ANSELMUS *de Vader.*

Zég vryër, heb je van je leeven, nooit te Leuven
 Gewoont?

KRISPYN.

Waarom?

ANSELMUS *de Vader.*

Om dat je dan wat schyn van preuven
 Zoudt kunnen geeven van de loogens die je liegt.

KRISPYN.

Vraag 't aan de Priester; maar zo 't oog my niet bedriegt,
 Zie ik hem ginder gaan, ik zal hem hier doen komen;
 Wat meen je wel? het zyn miraak'len, 't zyn geen droo-
 men!

NÉGENTIENDE TOONEEL.

GOVERT, ANSELMUS *de Vader*, ADELGON-
 DE, SOFIA, ANSELMUS *de Jonge.*

HOUW vast den dief, houw vast!

GOVERT.

ANSELMUS *de Vader.*

Hoor, laat ons derwaards gaan;

't Is alles guitery.

ADELGONDE.

Hier komen Paters aan;

Zy zullen, weeten ze icts, de waarheid niet verzwigen.

TWINTIGSTE TOONEEL.

ANNETJE; LEANDER, én LEONOR, in
Fransiskaaner barrevoeter Minnebroeders kleede-
ren; LOWIES, GOVERT, ANSELMUS
de Vader, ANSELMUS de Jonge, ADEL-
 GONDE, SOFIA.

Goe mórgen Paters.

ANNETJE.

LEANDER.

Zég Moeijer?

Kan men iets te ontbaiten krygen,

ANNETJE.

Jage dóch.

LOWIES.

Salut, mon Reverénd:

Comment vous portéz vous?

LEANDER.

Vriend, ben 'k ik ou bekénd?

ANNETJE.

Eerwaerde Paters, je moet dat niet kwaelyk duiden:
 Men man maakt hem gemien mit alle slag van luiden.

LOWIES.

Mon Reverénd, que vous plait il pour dejeuner?

ANNETJE.

Wilt gy faufyzen, óf...

GOVERT.

Wy zyn uw dienaars, heer.

LEANDER.

Kik wénfch de heeren én de Juffers goede mórgen.

LOWIES.

Plait il d'Andouilles? di.

LEANDER.

Gy neemt te groote zórgen.

Wy vasten: kook ons fléchts tien, twintig eijers, ras,
 'k Moet voort.

EEN-

EEN-ÉNTWINTIGSTE TOONEEL.

GOVERT, ANSELMUS *de Vader*, LEANDER,
ADELGRONDE, ANSELMUS *de Jonge*,
SOFIA, LEONOOR.

GOVERT.

Gevader, zo 't met uw believen was,
Ons t'ekskuzeeren, dat wy die hardieffe neemen
Om u te vraagen, of...

ANSELMUS *de Vader*.

Ba, vraag maar, zonder teemen.

GOVERT.

Of ge onderwégen, van geen onluk hebt verstaan?

LEANDER.

Zo als we meenden in Sint Jutfaas kerk te gaan
Om Mis te hooren, zag ik, met groot mededoogen,
Twé jonge liefkens, uit het water opgetoogen,
Voor 't outer draagen, in een' disperaate staat,
En naar ik hooren kon aan al het volk heur praat,
Was 't maaske weg gevlugt, om dat ze niet mogt trouwen

Met die ze lief had.

GOVERT.

Och, óch, óch, wat ziels benouwen!

Och, 't is myn dóchter!

ANSELMUS *de Vader*.

Ba, geloof ik ik 't nóch niet.

LEANDER.

Gy zyt een ketter, ga, geloove 't, als gy 't ziet.

ADELGRONDE.

Maar Pater, uw kam'raad heeft nóch niet eens gesproken;

't Is een lief troonetje, in een ruige kap gedooken.

LEANDER.

Zyn noviçiaat begon eerst gisl'ren, én hy mag

58 DE GESCHAAKTE BRUID,

Geen mēnschen aanzien, nóch toespreeken...

ANSELMUS *de Jonge*, *Sofia gestaadig aanziende.*

Ach!

SOFIA.

Ach!

ANSELMUS *de jonge.*

Ach!

LEANDER.

Zo lang zyn leertyd duurt.

TWÉ én TWINTIGSTE én laatste
TOONEEL.

KRISPYN, *in Priesters gewaad*; LEANDER, GO-
VERT, ANSELMUS *de Jonge*, ANSELMUS
de Vader, ADELGONDE, LEONOR,
SOFIA, ANNETJE.

KRISPYN.

Hoe! is het om te gekken?
Wie durft 't verdrinken van dit volk in twyffel trekken?
Gy Minnebroeders, hebt gy zelve niet gezien
Hoe dat de ziel van 't maaske uit 't lichchaam niet kon
vliën,
Voor dat ik haar beloofde...

LEANDER.

O Ja, zy kon niet sterven,
Of wou van haar monpeer voor af, gena verwerven
Van haare vlugt, én zulks is haar ook hoofd voor hoofd,
Van dez Pastoor, én ons, wel priesterlyk beloofd.

GOVERT.

Myn heer Pastoor, wil haar, én my, genâ betoonen!
Ik zal u jaarelyks doen hebben zéven kroonen
By testament, én aan uw klooster, eens zo veel,
Myn lieve Paters!

LE-

LEANDER.

Ik neem in uw droefheid deel.

KRISPYN.

Gy moet uw dóchter, én haar schaaker , bei, vergeeven
Hun' misdaad, éven eens al waarenze in het leeven.

GOVERT.

'k Vergeef't hen beide, én zweer hier, by Sint Jóchems
baerd,
Zo groot als de uwe, én by Sint Rokes hondjes staert,
Dat by aldien myn kind, in 't leeven is behouwen,
Dat ik haar, met hem die heur schaakte, zal doen trouwen.

ANSELMUS *de jonge.*

Wat smart is dit voor my te hooren!

ANSELMUS *de Vader.*

Gy moet zien

Haar te vergeeten.

ANSELMUS *de Jonge.*

Och! ze had my lief.

KRISPYN.

„Misschien.

ANSELMUS *de Vader.*

Dénk op een ander: want ik wil het niet verbloemen,
'k Wil spruitjes van jou zien, die my grandpere noemen.

ANSELMUS *de jonge.*

Papa, een woord in stilt'.

ANSELMUS *de Vader.*

Wat is 't?

ANSELMUS *de jonge.*

Weet dat myn zin

Op dit zwart Geitje flus gevallen is; haar' min
Hadze op een bok gestéld; maar schoon ik geen vier pooten

Nóch dubble hoorens heb, ik zou haar. . .

ANSELMUS

ANSELMUS *de Vader.*

Zwyg, jou grooten
En onbezuisde gek. Me jufvrouw, vindt gy 't goed,
'k Verzoek u voor myn Zoon ten huuw'lyk.

ADEL GONDE.

Nicht, gy moet
Deeze eer niet weig'ren, 't is uw voordeel, én wy bennen
Geruft in alles om dat wy Anselmus kennen.

GOVERT.

Wat grooter vreugd, myn heer! Och, zag ik nu myn
kind

In 't leeven, én dat zy zo vierig wierd bemind!

LEONOR, *haar ontdekkende.*

Kom waerde vader, zie uw dóchter, voor uwe oogen.

GOVERT.

Zyt gy 't, myn Leonoor? Óch! ben ik ook bedroogen?
Neen, 'k loof den hémel: want in 't bitterst van myn nood
Kryg ik u weér. Och, was uw minnaar nu niet dood!

LEONOR.

Gy zoudt hem straffen, waar hy hach'lyk nóch in 't leeven.

GOVERT.

Ik zou, uw schaaking, hem, uit 's harten grond vergeeven.

LEANDER.

Op deez' belóften is 't, dat ik my dan ontdék.

ANSELMUS *de Vader.*

Dit is geen Minnebroérs; maar syner Paters trék.

GOVERT.

'k Heb ze u beloofd, én 'k wil u allebei vernoegen.

LEANDER.

Ik zal haar eeren, én my naar myn' plicht steeds voegen.

KRISPYN.

Zo is 't ook tyd dat ik de Priesters rók verlaat.

Ik wénfch je veel geluks.

ADEL GONDE.

'k Verbly me in deeze uw' staat.

KRIS-

KRISPYN, *tégens Govert.*

'k Verzoek vergiffenis van 't geen ik heb misdreeven,
GOVERT.

Nu ik 't uw heer vergeef, kan ik 't u zacht vergeeven.
ANSELMUS *de jonge.*

Het is nóch vroeg, én koud; ging 't naar myn zin, bygét?
'k Kroop met myn bruidje, voor een uur óftwé, te béd.
ANSELMUS *de Vader*

Foei, schaam je wat.

GOVERT.

Waerdin, wil straks wat vuur aan leggen,
En schaffen ons d'ontbyt.

ANNETJE.

Je kunt je lust maar zeggen.

GOVERT.

Kom in, vertél ons hoe dit wérk besteeken is,
En drinken we op 't sukfés, van élks verbintenis.

KRISPYN.

Hoe lukkig heeft het Lót, dit trouwen kunnen draaijen.
De Bok komt by de Geit. Geen Uil vloog ooit by
Kraaijen.

Einde van het Dérde én laatste Bedryf.

C O P Y E
V A N D E
P R I V I L E G I E.

DE Staaten van Holland ende Westvriesland, *Doen te weeten*, Alzo ons vertoont is by die van het KUNSTGENOOTSCHAP NIL VOLENTIBUS ARDUUM, tot Amsterdam, hoe dat zy Supplianten, op 't voorbeeld van Italiaansche, Engelsche, en Fransche Academiën, voor veele Jaaren, met zorg, moeiten, en ongemeene kosten, hun Kunstgenootschap hadden opgerecht tot opbouwinge en voortsettinge van de Nederduitsche Taale en Dichtkunst; ten welken einde de Supplianten, en deszelfs Kunstgenootschap, door ons op den 14c. van Maart, 1692. was begunstigt by continuatie van hunne voorgaande Privilegie of Oôtrooy, om geduurende den tyd van *vyftien Jaaren*, alle hunne werken, en die derzelve Leden, als toen reeds gemaakt, gedrukt, en in gevolge van tyd verder te maaken, te drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by uitsluiting van alle anderen, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, alleen te mogen drukken, herdrukken, uitgeeven, en verkoopen in *zodanigen formaat, en Taalen*, als het de Supplianten geraaden zoude vinden, en dat op zulke straffen, of peene voor de Contraventeurs als breeder by 't voorgaande Oôtrooy uitgedrukt stont. En dewyl de gemelde Onze Privilegie op den 14c. *deezzer maand Maart*, stont te expireeren, en zy Supplianten gaarne in hunne arbeid en yvet zouden volharden, en groote onkosten, hadden gedaan, dagelyks doen, en vervolgens doen zouden, onder andere met het uitgeeven van eene Nederduitsche Gramatica, gelyk ook met hunne werken te verciereren met titelprenten, en andere kopre kunstplaten, en Muzykstukken, naar vereisch der zaaken. En beducht zynde, niet zonder reden, dat eenige baatzoekende Menschen, op de eene of andere wyze, tot ontluifering hunner werken, en groote schaade en nadeel der Supplianten, hen daar in zoude zoeken te onderkruipen, met hunne werken in 't geheel of ten deelen, met, of zonder het Muzyk, ende kunsttrelen, en andere prenten na te doen maaken, drukken, verkoopen, of verruilen, vinden de Supplianten zich genootzaakt haar wederom te keeren tot ons, verzoekende dat het onze goede geliefte mogte zyn, de Supplianten met onze privilegie als boven gemeld te begunstigen voor den tyd van *Vyftien eerstkomende Jaaren*, om geduurende den zelve tyd alle de voorschreven werken, in zodanigen formaat en taale, reeds gemaakt, gedrukt, en in gevolgen van tyd verder te maaken,

al-

alleen te mogen drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verköopen, en zulks by *uitsluitinge van alle anderen*, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, en dat op zulke straffen en peene, en Confiscatie van alle zodaanigen nagedrukte Exempllaaren, tegens de Contraventeurs te stellen, als wy zoude achten te behooren, en vereischt te zyn; ten einde de Supplianten in toekomstige mogen erlangen volstreker effect van ons voorschreeven Oötroy, als zy tot noch toe hadden genoten, ter zaaken van haatsuchtige lieden, die niet tegenstaande onze voorige verleende Oötroyen, haar niet hadden ontzien verscheidene van 's Kunstgenootschaps werken en derzelve Leden, te hebben doen nadrukken, en de Contraventeurs daar over door de Supplianten niet gecallangeert, en in rechten betrokken waaren, om in geen zwaarder kosten te vervallen, als de boeten als toen daer op gesteld hadde kunnen goed maaken. ZO IS 'T dat wy de zaken en 't verzoek voorschreeven overgemerkt hebbende, en genegen weezende ter brede van de Supplianten uit onze rechte wetenschap, Souveraine magt en Autoriteit dezelve Supplianten geconsenteert, geaccordeert en Geoötroyeert hebben, Consenteeren, Accordeeren, en Oötroyeeren mits deezzen, dat zy gedurende den tyd van *vyftien eerst achter een volgende Jaaren* alle de voorschreevene werken by continuatie binnen de voorsz onze Landen alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeeven en verkoopen, verbiedende daarom alle en een ygelyken alle *dezelve Werken in 't geheel of ten deele* naa te drukken, ofte elders naa gedrukt, binnende dezelve onzen Landen te brengen, uit te geeven of te verkoopen, op de verbeurte van alle de naa gedrukte, ingebrachte, of te verkochte Exempllaaren, en een boete van *drie hondert guldens* daar en boven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier, die de kalangie doen zal, een derde part voor den Armen ter plaatse daar 't Casus voorvallen zal, en 't resterende derde part voor de Supplianten; Indien verstande, dat wy de Supplianten met deezze onze Oötroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van haare schaade, door 't nadrukken van alle de voorschreevene werken, daat door in geenige deelen verstaan den inhouden van dien te authorizeeren ofte te advouceeren, en veel min 't zelve onder onze protexie en bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien, ofte reputatie te geeven; nemaar de Supplianten, in cas daar inne iets onbehoortlyks zoude influeeren, alle 't zelve tot haaren laste zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien einde wel expreffelyk begeerende, dat by aldien zy deezzen onze Oötroyen, voor alle de voorschreevene werken zullen willen stellen, daat van geen geabbrevieerde, of te gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen weezen, 't zelve Oötroy in 't geheel en zonder eenige Omiffie daar voor te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van alle de voorschreevene werken, gebonden ende wel geconditioneert, te brengen

in

29101-k
in de Bibliotheek van onze Univerfiteit tot Leiden, ende daar van be-
hoorlyk te doen blyken; alles op peene van 't effect van dien te verlie-
zen; ende ten einde de Supplianten deeze onze Confente en Odfroye
mogen genieten, als naar behooren; Laften wy allen en een iegelyken
die 't aangaan mag, dat zy de Supp^{ten}. van den inhoude van deeze doen
laaten, en gedoogen, ruftelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en
gebruiken, Cefferende allebelet ter contrarie. Gedaan in den Hage
onder ons groot zeegel hier aan doen hangen, op den 24ten. Maart,
in 't Jaar onzes Heeren, en Zaligmaaker Zeventien hondert en zeven.

A. HEINSIUS.

Ter Ordonnantie van de Staaten,
SIMON van BEAUMONT.

WAARSCHOUWING.

Het Kunftgenootfchap NIL VOLÉNTI-
BUS ARDUUM érként geene Wérken, voor
eigene, dan die met een hunner Privilegien zyn
gedrukt, én aldus ondertékent. J. 32.

...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...

